

Asqarova Dilafruz Ibroximovna

Farg'ona davlat universiteti

Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrası o'qituvchisi

Yusupova Jamola Sotvoldiyevna

Farg'ona davlat universiteti

Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrası o'qituvchisi

MAKTABGACHA TA'LIMDA INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYASINING JORIY ETILISHINING AHAMIYATI

Annotatsiya: Ushbu maqolada yangi talablarga javob beruvchi zamonaviy, islohlashgan maktabgacha ta'lim tashkiloti hamda tarbiyachining yuksak bilim va kasbiy mahoratga ega bo'lishi lozim. Bu jarayonda ta'limdagi innovatsiyalar ta'lim sohasidagi innovatsiyalarning paydo bo'lishiga qaratilgan kompleks tadbirlarni o'zlashtirishi lozim. Bu innovatsiyalar ta'lim jarayonini tashkil etishning usul va uslublari, ta'lim va tarbiya jarayonida foydalaniladigan resurslar, ilmiy nazariyalar va tushunchalarga doir fikr mulohazalar yuritilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, innovatsion ta'lim, zamonaviy yondashuv, innovatsiya, tarbiyalanuvchi hamda tarbiyachi, zamonaviy ta'lim texnologiyalari, pedagogik texnologiyalar.

INTRODUCTION Har bir mamlakatning iqtisodiy qudrati, ijtimoiy-ma'naviy hayot darajasining yuksalishi ta'lim tizimining raqobatbardoshligi, ilm-fan taraqqiyoti bilan belgilanadi. Shiddat bilan o'zgarib borayotgan dunyoda yashay oladigan yoshlarni tayyorlash uchun maktabga cha ta'lim tashkilotlarida asosiy vazifasini muayyan miqdordagi bilimlarni berishdan iborat deb hisoblaydigan an'anaviy ta'lim tashkil etilmoqda. Hozirgi kunda ta'lim tizimida boy tajribalar yig'ilgan. Shu bois ham tarbiyalanuvchilarni har tomonlama intellektual, ahloqiy, estetik va jismoniy rivojlantirish sharoitlarini yaratish, maktabgacha ta'lim sifatini oshirish, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanuvchilarni maktabga sifatli tayyorlashni tubdan yaxshilash, ta'lim-tarbiya jarayoniga jahon amaliyotida keng qo'llaniladigan zamonaviy ta'lim dasturlari va texnologiyalarini joriy etish, pedagogik kadrlarni tayyorlash va malakasini oshirishni ta'minlash bo'yicha farmoyish qabul qilindi.

XXI asr texnika va texnologiyalar asri. Bu zamonda yangiliksiz, izlanishsiz, yaratuvchanliksiz inson mustaqil individ sifatida hayotda o'z o'rniga ega bo'lolmaydi.

XXI asr texnika va texnologiyalar asri hisoblanadi. Bugungi kunda har bir oilada texnik qurilmalar – masalan, mobil telefonlari, televizor, kompyuter, planshet va boshqalar kundalik iste'molda keng qo'llanadi. Shunisi diqqatga sazovorki, kichik yoshdagi bolalar kattalarga nisbatan bu qurilmalardan tez va oson foydalanishadi. Ammo, maqsadga yo'naltirilganlik darajasi juda oddiy. Shu ma'noda, maktabgacha ta'lim tashkilotlarini to'liq texnologiyalar bilan ta'minlanish bosqichiga o'tilmoqda.

Bu esa ta'limda ko'rgazmali qurollardan, zamonaviy texnologiyalar asosida foydalanish imkoniyatini kengaytiradi. Ayniqsa, maktabgacha tarbiya tashkilotlarida bolalar uchun o'yin dasturlarining bilimga qaratilgan turlaridan foydalanish maqsadga muvofiq. Darhaqiqat, bugun barcha texnik vositalar bizning qo'limizdagi eng yaxshi qurol, bilimlar manbai hamda imkoniyatlar kalitidir. Faqat, maktabgacha ta'lim tashkilotlaridanoq undan to'g'ri va ongli foydalanish, ma'naviyatimizni yuksaltirishga qaratilgan uzluksizlik va uzviylik asosidagi dasturlar yaratishga loqayd bo'lmasakgina bu hamkorlik porloq istiqbolga xizmat qiladi. Maktabgacha ta'lim tizimida tarbiyalanuvchilarning qiziqishi inobatga olingan holda hatto aniq bir yo'nalish bo'yicha ularni guruhlariga ajratish va ma'lum sohaga yo'naltirish mumkin.

MATERIALS AND METHODS Bugungi kunda xorij tajribalaridan andoza olish, ijodiy yondashgan holda amaliyotda joriy etish, zamon talabiga mos ravishda me'yoriy hujjatlar, o'quv-metodik

adabiyotlar, o'quv metodik majmualarni ishlab chiqish, ilg'or xorijiy tajriba asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarining tarbiyachilarida zamonaviy menejment va pedagogik texnologiyalar bo'yicha sohaga oid bilim va ko'nikmalarni shakllantirish vazifalari dolzarb masalalar sirasiga kiritilmoqda. Maktabgacha ta'lim uzluksiz ta'limning asosiy bo'g'ini sifatida MTTlarda innovatsion ta'lim dasturlari joriy etilmoqda.

Innovatsion ta'lim texnologiyasi - bu o'quv jarayonining samaradorligini oshirish va ta'lim va ta'lim faoliyati uchun eng yaxshi shart-sharoitlarni yaratish uchun mavjud usullar va vositalarni yangi yoki sifat jihatidan yaxshilashni o'z ichiga olgan o'quv va ta'lim faoliyatini tashkil etish metodologiyasi. jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining hozirgi tendentsiyalari. Ta'limdagi innovatsiyalar ta'lim sohasidagi innovatsiyalarning paydo bo'lishiga qaratilgan kompleks tadbirlarni o'z ichiga oladi. Bu innovatsiyalar ta'lim jarayonini tashkil etishning usul va uslublari, ta'lim va tarbiya jarayonida foydalaniladigan resurslar, ilmiy nazariyalar va tushunchalar bo'lishi mumkin. Innovatsiya yangi ilmiy bilimlarni, qandaydir kashfiyotlarni, ixtirolarni olishga qaratilgan tadqiqot faoliyatidan foydalanish orqali rivojlanadi. Bundan tashqari, innovatsiyalarning paydo bo'lishi loyihalash ishlarining natijasi bo'lishi mumkin, bunda mavjud ilmiy nazariyalar va tushunchalar asosida amaliy harakatlarni amalga oshirish imkoniyatini aks ettiruvchi instrumental va texnologik bilimlar rivojlanadi. Shunday qilib, innovatsion loyihalar yaratiladi, bu esa keyinchalik yangi texnologiyalarning paydo bo'lishiga olib keladi. Innovatsiyalar ta'lim faoliyati jarayonida ham rivojlanadi. Ta'lim jarayonida bolalarning nazariy va amaliy bilimlari rivojlanadi, keyinchalik ular amaliy hayotning innovatsiyalar yaratish bilan bog'liq turli sohalarida qo'llanilishi mumkin.

Innovatsion ta'lim texnologiyalari uchta asosiy komponentga asoslanadi:

-zamonaviy, yaxshi tuzilgan tarkib, uning asosi tadbirkorlik faoliyatining hozirgi voqeliklariga javob beradigan kasbiy faoliyatdagi kompetentsiyadir. mazmuni zamonaviy aloqa vositalari orqali uzatiladigan turli multimedia materiallarini o'z ichiga oladi.

-zamonaviy, innovatsion o'qitish usullarini qo'llash. Bunday usullar bolajak mutaxassisning kompetensiyalarini rivojlantirishga, oquvchilarni faol bilim va amaliy faoliyatga jalb etishga, bilish jarayonida tashabbuskorlikni namoyon etishga yonaltirilgan bolishi kerak. Ta'lim dasturlarini passiv assimilyatsiya qilish istisno qilinadi.

-ta'lim jarayonida zamonaviy infratuzilmaning mavjudligi. U o'qitishning yangi shakl va usullarini, xususan, masofaviy ta'limni qo'llashga yordam beradigan axborot, texnologik, tashkiliy va kommunikatsiya komponentlariga asoslanishi kerak.

RESULT AND DISCUSSIONS Ta'limda innovatsion texnologiyalar o'qitishda muayyan yondashuvlarni qo'llash asosida qo'llaniladi, ya'ni. yangi texnologiyalarni rivojlantirish uchun asos bo'lgan talablar va maqsadlarni o'z ichiga olgan tamoyillar. Pedagogik sohadagi barcha innovatsiyalar jamiyat ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining hozirgi bosqichiga qat'iy mos kelishiga asoslanadi. Hozirgi vaqtda ular bolalarning mustaqilligini rivojlantirishga, o'z-o'zini o'rganish va o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyatlarini shakllantirishga, o'quv dasturlarini mexanik ravishda emas, balki ongli ravishda o'zlashtirishga qaratilishi kerak. Mamlakatimizdagi deyarli barcha maktabgacha ta'lim tashkilotlari zamonaviy kompyuter va telekommunikatsiya texnologiyalari bilan jihozlangan. Bu esa, o'z navbatida, tarbiyachilarning o'z mehnat faoliyatlariga yangicha yondashuvlarini talab etadi. Ta'lim jarayoniga yangi texnologiyalarni joriy etilishi, tarbiyachini texnik vositalar tomonidan siqib chiqishiga emas, balki yangicha yondashuv orqali uning vazifasi va rolini o'zgartirib, tarbiyachilik faoliyatini yana-da serqirra, ijodiy va kreativ yondashuvga asoslangan kasbga aylantiradi.

Ta'lim sifati va unga ta'sir ko'rsatuvchi shart-sharoitlarning asosiy tavsiflarini tadqiq qilish rivojlanish istiqbollari haqida fikr yuritish imkonini beradi. Bunday yondashuvda uni o'zgartirish jarayonida ta'lim sifati tarkibi va mazmunidagi o'zgarishlarni o'rganish imkonini yaratadi. Ta'lim tizimiga ob'ektiv ravishda xos bo'lgan integral sifat — inersiyalilik — ta'lim va kasb-hunar dasturlarining tegishli tarkibiy qismlarini takomillashtirishga tegishli darajada prognozlashtirib yondashish zarurligini anglashda, ularning aniq o'zlashtirilishini ta'minlashda, shuningdek, tegishli pedagogik tizimga singdirilgan ilmiy bilimlarning bashoratli yo'nalishi sharoitida hisobga olinishi

mumkin. Aynan shu boisdan ham, uzluksiz ta'lim va pedagogika fani sohasida ijtimoiy, iqtisodiy, ilmiy-texnikaviy, madaniy-tarixiy, etnopsixologik va boshqa turdagi prognoz qilish natijalarini majburiy tartibda integratsiyalashni ko'zda tutuvchi uzluksiz ta'limning yaxlit tizimini rivojlantirishni prognozlashga tizimli yondashish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

CONCLUSION Maktabgacha yoshi - bu bolaning atrofida dunyoni faol o'rganadigan davr. Maktabgacha yoshdagi bolalar o'zlarining psixologik rivojlanish xususiyatlariga ega. Yurish boshlaganida, bola juda ko'p kashfiyotlar qiladi, xonada, ko'chada, maktabgacha ta'limda joylashgan narsalar bilan tanishadi. Turli narsalarni yig'ish, ularni o'rganish, tovushlarni tinglash, bu ob'ektning qaysi fazilatleri va xususiyatlari borligini biladi. Bola ufqlarini kengaytira oladigan har qanday narsaga qiziqish uyg'otadigan davrdir va bu uning atrofidagi dunyoni qo'llab-quvvatlaydi.

Umuman olganda, maktabgacha yoshdagi bolalar xotirjamlik hissi bilan ajralib turadi. Bu davrda hissiy jarayonlarning tuzilishi ham o'zgaradi. Ilgari motorli va vegetativ reaksiyalar maktabgacha yoshdagi bolalarda saqlanib qolgan emotsional jarayonlarga kiritilgan, ammo hissiyotlarning tashqi ifodasi yanada cheklangan shaklga ega bo'ladi.

REFERENCES:

1. Dilafruz Asqarova Ibroximovna. (2023). Caregivers In The System Of Higher Education That Creative Potential Development Options. *Academia Science Repository*, 4(5), 1–13. Извлечено От <Http://Academiascience.Com/Index.Php/Repo/Article/View/744>
2. Asqarova Dilafruz Ibroximovna, Vosibjonova Shalola Abduvali Qizi. (2023). Maktabgacha Yoshdagi Bolalarni Rivojlantirishida Interfaol O'Yinlardan Foydalanish. *Iqro* , 2(2), 750–567. Retrieved From <Http://Wordlyknowledge.Uz/Index.Php/Iqro/Article/View/875>
3. Askarova Dilafruz Ibrokximovna, & Yuldasheva Dilshoda Tolkinovna. (2023). Use Of Innovative Technologies In The Educational Process To Develop Students' Creativity. *International Journal Of Advanced Research In Education, Technology And Management*, 2(2), 330–344. <Https://Doi.Org/10.5281/Zenodo.7649320>
4. Askarova Dilafruz Ibrokximovna, & Yuldasheva Dilshoda Tolkinovna. (2023). Use Of Innovative Technologies In The Educational Process To Develop Students' Creativity. *International Journal Of Advanced Research In Education, Technology And Management*, 2(2), 330–344. <Https://Doi.Org/10.5281/Zenodo.7649320>
5. Askarova Dilafruz Ibrokximovna. (2023). Develop Creativity In Students Opportunities For Innovation. *International Journal Of Advanced Research In Education, Technology And Management*, 2(2), 316–329. <Https://Doi.Org/10.5281/Zenodo.7649295>
6. Asqarova , D. I., & Yuldasheva, D. T. (2023). Maktabgacha Yoshdagi Bolalarda Matematik Tasavvurlarini Shakllantirish Usullari. *Innovative Development In Educational Activities*, 2(15), 45–51. Retrieved From <Https://Openidea.Uz/Index.Php/Idea/Article/View/1576>
7. Asqarova , D. I., & Yuldasheva , D. T. (2023). Maktabgacha Ta'Limda Steam Texnologiyalari. *Golden Brain*, 1(22), 9–14. Retrieved From <Https://Researchedu.Org/Index.Php/Goldenbrain/Article/View/4658>
8. Askarova Dilafruz Ibrokximovna. (2023). Develop Creativity In Students Opportunities For Innovation. *International Journal Of Advanced Research In Education, Technology And Management*, 2(2), 316–329. <Https://Doi.Org/10.5281/Zenodo.7649295>